

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA.411.1.1.2024

Konrad Kostrzewa
Urząd Miasta Kobyłka
ul. Wołomińska 1
05-230 Kobyłka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 Działania gmin (miast) związane z usuwaniem porzuconych pojazdów w województwie mazowieckim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Kobyłka ¹ , ul: Wołomińska 1, 05-230 Kobyłka
Kierownik jednostki kontrolowanej	Konrad Kostrzewa, Burmistrz Miasta Kobyłka od 7 maja 2024 r. Edyta Zbieć, Burmistrz Miasta Kobyłka od 21 listopada 2018 r. do 6 maja 2024 r. (akta kontroli str. 5-7)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów, 2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.
Okres objęty kontrolą	2022-2024 (I połowa) oraz zdarzenia wykraczające poza ten okres, jeśli miały związek z pojazdami porzuconymi na terenie miasta.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Ar. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Renata Szczęch, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LWA/116/2024 z 9 września 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2024 (I połowa)⁴ Urząd nie zidentyfikował na terenie miasta Kobyłka żadnego pojazdu pozostawionego bez tablic rejestracyjnych lub którego stan wskazywał, że nie był on używany⁵. Przeprowadzone w toku kontroli NIK oględziny wykazały obecność na terenie miasta dwóch takich pojazdów, długotrwale pozostawionych w tym samym miejscu, w stosunku do których Urząd nie podejmował w kontrolowanym okresie działań w celu doprowadzenia do ich usunięcia. W ocenie NIK przyczyną tego stanu było nierzetelne monitorowanie miasta pod kątem identyfikacji porzuconych pojazdów, co z kolei mogło wynikać z nieprzypisania żadnej z komórek organizacyjnych Urzędu ani jego pracownikom w sposób pisemny zadań dotyczących porzuconych pojazdów. Nie przyjęto pisemnych procedur monitorowania obszaru miasta pod kątem pojazdów porzuconych, nie określono również zasad współpracy z innymi podmiotami w celu realizacji uprawnień wynikających z art. 50a ustawy z dnia 1 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁶.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne miasta do działań związanych z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie zadania związane z pojazdami spełniającymi kryteria określone w art. 50a prd. na terenie miasta Kobyłki nie zostały formalnie przypisane żadnej komórce organizacyjnej Urzędu ani konkretnym pracownikom. Zadania te realizowali pracownicy Wydziału Gospodarczego oraz Wydziału Infrastruktury Urzędu. Sposób działania wynikał z przyjętej praktyki (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Jak wyjaśnił Burmistrz⁷, w związku z brakiem zgłoszeń dotyczących pojazdów spełniających kryteria określone w art. 50a prd. w okresie objętym kontrolą uznano, że wykonywanie tych zadań wynika z regulaminu organizacyjnego urzędu. (akta kontroli str. 5-6)

Nie określono pisemnie zasad współpracy z innymi podmiotami w celu realizacji uprawnień wynikających z art. 50a prd, w szczególności nie zawarto porozumień z właściwą jednostką Policji i zarządcami dróg innych niż kategorii gminna.

W trakcie trwania czynności kontrolnych opracowano projekt „Procedury postępowania z pojazdami pozostawionymi bez tablic rejestracyjnych lub nieużywanyymi”⁸. (akta kontroli str.115-123)

Sprawy dotyczące usuwania pojazdów porzuconych rejestrowano w kategorii 7235, co było zgodne z klasyfikacją określoną w załączniku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁹. (akta kontroli str. 6, 96-109)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: kontrolowany okres.

⁵ Dalej: pojazd porzucony.

⁶ Dz.U. z 2024 r., poz. 1251, dalej: prd.

⁷ Zgodnie również z wyjaśnieniami poprzedniego Burmistrza.

⁸ Dalej: procedura.

⁹ Dz. U. z 2011 r., nr 14 r., poz. 67; Dalej: rozporządzenie.

2. Działania miasta związane z identyfikowaniem, usuwaniem i przejmowaniem na własność porzuconych pojazdów.

W kontrolowanym okresie Urząd nie zidentyfikował żadnego pojazdu porzuconego. (akta kontroli str. 6, 168)

Urząd nie nabył własności żadnego pojazdu ani nie poniósł żadnych kosztów związanych z porzuconymi pojazdami. (akta kontroli str.168)

Przeprowadzone w ramach kontroli oględziny¹⁰ wybranych miejsc na terenie miasta Kobyłka wykazały obecność na miejscach postojowych¹¹ dwóch samochodów bez tablic rejestracyjnych i wykazujących oznaki długotrwałego nieużywania (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

W innych wybranych do oględzin lokalizacjach miasta nie stwierdzono porzuconych pojazdów. (akta kontroli str.150-152)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zadań dotyczących działań wobec porzuconych pojazdów nie przypisano w regulaminie organizacyjnym Urzędu realizującemu te zadania Wydziałowi Gospodarczemu i Wydziałowi Infrastruktury, co było działaniem nierzetelnym. Zgodnie z pkt. 3 i 4 dział II. lit. A „Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych”, stanowiących załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹² zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych powinien być określony w formie pisemnej, w sposób przejrzysty i spójny, a aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika. Burmistrz wyjaśnił, że czynności dotyczące zadań dotyczących usuwania porzuconych pojazdów wynikają z regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Kobyłka. (akta kontroli str. 5, 86)

W ocenie NIK w obecnym stanie prawnym obowiązek prowadzenia przez wymienione wydziały Urzędu działań związanych z usuwaniem porzuconych pojazdów nie wynikały z treści aktualnego regulaminu organizacyjnego.

2. Urząd podejmował nierzetelne działania w celu identyfikacji i usuwania pojazdów porzuconych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2 i 14 ustawy o samorządzie gminnym¹³ i art. 3 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁴, do zadań własnych gminy należy utrzymanie czystości i porządku w gminie, czego elementem jest zapewnienie, że na terenie gminy (nie tylko na drogach kategorii gminnej) nie będą znajdowały się pojazdy porzucone. Zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 czerwca 2011 r. w sprawie usuwania pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje na to, że nie są używane¹⁵ organ gminy zgłasza uprawnionej służbie, (tj. Policji lub straży miejskiej) potrzebę usunięcia porzuconego pojazdu, a funkcjonariusz tej służby wydaje dyspozycję usunięcia tego pojazdu, jeśli spełnia on kryteria określone w art. 50a ust. 1 prd, tj. nie ma tablic rejestracyjnych lub jego stan wskazuje na nieużywanie.

¹⁰ 8 października i 16 grudnia 2024 r.

¹¹ Subaru przy ul. Warszawskiej i Audi przy ul. Dojazdowej.

¹² Dziennik Urzędowy Ministra Finansów z 2009 r, nr.15, poz. 84.

¹³ Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, dalej: uosg.

¹⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 399.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r poz. 1959. Dalej: Rozporządzenie.

Urząd nie prowadził w sposób rzetelny monitoringu terenu miasta pod kątem występowania pojazdów porzuconych ani nie podejmował w stosunku do nich rzetelnych działań w celu doprowadzenia do ich usunięcia. Przeprowadzone oględziny wykazały długotrwałą obecność dwóch porzuconych pojazdów, co do których do czasu kontroli NIK Urząd nie podejmował żadnych działań:

- pojazd marki Subaru przy ul. Warszawskiej, zaparkowany naprzeciwko posesji nr 38, długotrwale nieużytkowany, bez tablic rejestracyjnych, za przednią szybą ogłoszenie o sprzedaży pojazdu¹⁶, w przeglądarce Google Street View zarejestrowany w tym samym miejscu we wrześniu 2024 r.;
- pojazd marki Audi w zatoce postojowej przy ul. Dojazdowej, długotrwale nieużytkowany, bez tablic rejestracyjnych i kół, na drewnianych podporach, w przeglądarce Google Street View zarejestrowany w tym samym miejscu w październiku 2022 r., marcu 2023 r. i wrześniu 2024 r.

W odniesieniu do pojazdu Subaru, Urząd dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 9 października 2024 r. wystąpił do Komendy Powiatowej Policji w Wołominie¹⁷ o ustalenie właściciela pojazdu. W odpowiedzi z 24 października KPP poinformowała, że pojazd nie zagraża bezpieczeństwu w ruchu drogowym i nie ma możliwości ustalenia jego właściciela. Wobec ponownego wniosku Urzędu z 16 grudnia 2024 r. do KPP o ustalenie właściciela pojazdu i wezwanie go do dobrowolnego usunięcia pojazdu, a w razie nieustalenia właściciela – o usunięcie samochodu w trybie art. 50a ust. 1 prd. KPP 5 grudnia 2024 r. ustaliła właściciela pojazdu i wydała nakaz jego usunięcia z miejsca publicznego. 20 stycznia 2024 r. Urząd podjął czynności w celu odholowania pojazdu na teren parkingu zamkniętego, będącego własnością miasta Kobyłka.

(akta kontroli str. 168-170, 197, 269)

W odniesieniu do pojazdu Audi Urząd do chwili oględzin NIK, tj. do 16 grudnia 2024 r., nie podjął żadnych działań. Właściciel skontaktował się z Urzędem oświadczając, że pojazd należy do niego i niezwłocznie dokona jego naprawy. 20 grudnia 2024 r. pracownicy Urzędu stwierdzili, że samochód został naprawiony i nie zagraża bezpieczeństwu pieszych ani ruchowi drogowemu, w związku czym nie podejmowali żadnych działań.

(akta kontroli str. 208 oraz 245-251)

NIK zwraca uwagę, że brak tablic rejestracyjnych jest wystarczającą przesłanką do usunięcia pojazdu w trybie art. 50a ust. 1 prd, natomiast zgromadzona w toku kontroli dokumentacja świadczy o spełnianiu przez przedmiotowy samochód przesłanki długotrwałego nieużywania, w związku z czym zasadne było podjęcie działań w celu doprowadzenia do jego usunięcia z miejsca parkingowego. Pomimo przykręcenia kół i złożenia przez właściciela oświadczenia o naprawienie, samochód ten nadal nie ma tablic rejestracyjnych, w związku z czym nie może poruszać się po drogach publicznych¹⁸, do których należy miejsce postojowe, na którym samochód ten się znajduje.

W ocenie NIK na stan ten mogło mieć wpływ nieokreślenie w sposób pisemny zdań poszczególnych komórek Urzędu i jego pracowników, dotyczących pojazdów porzuconych (opisane w poprzedniej nieprawidłowości), a także nienależenie na podmioty wykonujące zadania związane z utrzymaniem zieleni oraz porządku i czystości na terenie miasta obowiązku powiadamiania Urzędu o stwierdzonych pojazdach porzuconych, które utrudniają realizację tych zadań. Burmistrz wyjaśnił, że przed datą oględzin Urząd nie otrzymał żadnego

¹⁶ „Sprzedam na złom za 2500 zł, jeśli umowa będzie w 2019 r.”.

¹⁷ Dalej: KPP.

¹⁸ § 33 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 31 sierpnia 2022 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów, wymagań dla tablic rejestracyjnych oraz wzorów innych dokumentów związanych z rejestracją pojazdów (Dz. U. z 2022 r., poz. 1847).

zgłoszenia o porzuconych pojazdach na terenie miasta oraz nie zidentyfikował żadnych pojazdów jako porzucone, wobec czego nie podejmował działań z tym związanych. W ocenie NIK wyjaśnienie to jest potwierdzeniem nierzetelnego monitorowania miasta w tym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przypisanie zadań związanych z identyfikacją i usuwaniem porzuconych pojazdów w sposób pisemny konkretnej komórce organizacyjnej Urzędu i konkretnym pracownikom w zakresach ich obowiązków;
2. Określenie zasad i częstotliwości monitorowania miasta pod kątem pojazdów porzuconych, weryfikacji i dokumentowania takich przypadków oraz procedury dalszego działania.
3. Nałożenie na komórki organizacyjne Urzędu, którym powierzono utrzymanie porządku i czystości oraz utrzymanie zieleni, obowiązku zgłaszania zidentyfikowanych pojazdów porzuconych, utrudniających realizację zadań.
4. Podjęcie działań w celu doprowadzenia do usunięcia samochodu Audi z ul. Dojazdowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 29 stycznia 2025 r.

Kontroler:

Doradca prawny
Renata Szczęch

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie
Paweł Tołwiński

/podpisano elektronicznie/

/podpisano elektronicznie/